

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till ändring av 5 a kap. (civil underrättelseinhämtning) i polislagen och till lagar som har samband med det

Inledning

Inrikesministeriet ber om utlåtanden om ett utkast till regeringsproposition med förslag till ändring av 5 a kap. i polislagen och vissa lagar som har samband med det. I denna proposition föreslås det ändringar förutom i polislagen även i lagen om civil underrättelseinhämtning som avser datatrafik, gränsbevakningslagen, lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet och strafflagen. Vidare föreslås det ändringar i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

I propositionen föreslås nya bestämmelser i **5 a kap. i polislagen** om

- befogenhet för underrättelseinhämtning som avser en statlig aktörs datasystem, med hjälp av vilken det ska vara möjligt att inhämta information om driften av datasystem som används för verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den nationella säkerheten
- att förhindra användningen av ett datasystem eller störa dess funktion för att avvärja en allvarlig fara utanför Finland
- provtagning vid platsspecifik underrättelseinhämtning
- tillfälligt omhändertagande av ämnen, egendom eller föremål
- Det föreslås att Gränsbevakningsväsendet ges behörighet att bistå skyddspolisen vid användningen av vissa metoder för civil underrättelseinhämtning och vidtagandet av vissa åtgärder.

Dessutom ska aktörer utanför skyddspolisen i vissa begränsade situationer ges möjlighet att agera under ledning och övervakning av skyddspolisen.

Motsvarande bestämmelser har också föreslagits i lagen om militär underrättelseverksamhet. Utkastet till proposition angående dessa har varit på remiss och tiden för begäran om utlåtande har gått ut (utlåtande.fi).

I fråga om **lagen om civil underrättelseinhämtning** avseende datatrafik föreslås det att tröskelkravet för underrättelseinhämtning som avser en statlig aktörs datatrafik ska ses över.

Det föreslås att bestämmelserna om underrättelseinhämtning som avser datatrafik ändras så att man bättre kan fastställa sökbegrepp för att närmare inrikta underrättelseinhämtningen. Det föreslås bli möjligt att behandla tekniska data för att identifiera en del av ett kommunikationsnät och dirigeringen av och ändringar i datatrafiken. I den underrättelseinhämtning som avser datatrafik slopas förbudet mot att använda sökbegrepp som beskriver innehållet i ett meddelande samt förbudet mot att som sökbegrepp använda en teleterminalutrustning eller teleadress som finns eller kan förmodas finnas i Finland. I propositionen föreslås det att skyldigheten att underrätta om att underrättelseinhämtning som avser datatrafik har använts stryks.

Ändringen av lagen om underrättelseinhämtning som avser datatrafik har också beröringspunkter med ett förslag som gäller underrättelseinhämtning som avser datatrafik i lagen om militär underrättelseverksamhet, som redan varit ute på remiss.

I propositionen föreslås dessutom enskilda ändringar som föranleds av behov av precisering som identifierats i den praktiska underrättelseverksamheten.

Det föreslås att bestämmelserna i 31 § i **lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet** om när sekretessen för myndighetshandlingar upphör ändras i anslutning till 24 § 1 mom. 1, 2, 9 och 10 punkten i lagen.

Bakgrund

Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering (avsnitt 10.1 Den nationella säkerheten och samhällets kriställighet stärks) innehåller flera föresatser som gäller utveckling av underrättelselagstiftningen.

Dessutom har riksdagen i sitt ställningstagande (RSk 70/2022 rd – SRR 11/2021 rd) krävt att regeringen också i övrigt granskar hur underrättelselagstiftningen fungerar, bedömer dess konsekvenser och eventuella ändringsbehov, ser till att lagstiftningen är uppdaterad med tanke på förändringarna i omvärlden och säkerställer tillräckliga resurser för underrättelseverksamheten och tillsynen över den.

Målsättningar

Syftet med propositionen är att uppdatera lagen, som trädde i kraft som en ny lag 2019, i enlighet med regeringsprogrammet och de behov som upptäckts i den praktiska tillämpningen. Målet är att möjliggöra och trygga en ändamålsenlig och effektiv verksamhet för skyddspolisen både nationellt och internationellt.

Avsikten är också att förlänga sekretesstiden för vissa handlingar som är sekretessbelagda enligt offentlighetslagen.

Svarsanvisningar för mottagare

Även andra aktörer än de som nämns i sändlistan kan lämna ett utlåtande.

Utlåtandet ska i första hand lämnas in via utlåtandetjänsten. För att kunna lämna ett utlåtande måste man registrera sig och logga in i tjänsten Utlåtande.fi. Närmare anvisningar om hur tjänsten fungerar finns i Utlåtande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar. Frågor om tjänsten kan också riktas till adressen lausuntopalvelu.om@gov.fi. Ministerierna ska därtill arkivera sina utlåtanden i statsrådets ärendehanteringssystem Vahva.

Utlåtandena kan vid behov sändas elektroniskt till kirjaamo.sm@gov.fi eller per post till Inrikesministeriet, PB 26, 00023 Helsingfors. I utlåtanden som sänds till registratorskontoret ska ärendenumret VN/36541/2024 anges. Vi önskar också att de utlåtanden som sänds till registratorskontoret skickas till exempel som e-postbilaga i Word- eller pdf-format, så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret publiceras i projektportalen (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, projektnummer SM040:00/2024). Av datasekretessskäl publiceras dock privatpersoners utlåtanden på projektsidan endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden i tjänsten Utlåtande.fi, inklusive privatpersoners utlåtanden, är automatiskt synliga för alla i tjänsten. Ministeriet publicerar inte utlåtanden som sänts till registratorskontoret på Utlåtande.fi.

I utlåtandet ska onödiga personuppgifter inte uppges. Även om ett utlåtande som en privatperson sänt till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla få det från ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Vi ber er lämna in ert utlåtande senast den 22 maj 2026.

Beredare

Johanna Hakala, regeringsråd, tfn +358 295 488 452, johanna.hakala@gov.fi
Juha Vehmaskoski, konsultativ tjänsteman, tfn +358 295 488 204, juha.vehmaskoski@gov.fi

Länkar:

<https://intermin.fi/hankkeet/hankesivu?tunnus=SM040:00/2024> -

Siviilitiedustelulainsäädännön ja poliisin henkilötietolain 7 luvun tarkistamiseksi, vaihe 2 - Sisäministeriö

<https://intermin.fi/sv/projekt-och-lagberedning/projektsida?tunnus=SM040:00/2024> -

Projektet för översyn av lagstiftningen om civil underrättelseinhämtning och 7 kap. i polisens personuppgiftslag, fas 2

Bilagor:

[7.4 HE luonnos lausuntokierros.pdf](#)

[Utkast 7.4.2026, huvudsakligt innehåll och lagförslag pdf.pdf](#)

Sändlista:

Amnesty International Suomen osasto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Electronic Frontier Finland - Effi ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
FiCom ry
Finnish Information Security Cluster (FISC) Kyberala ry
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Korkein oikeus
Liikenne- ja viestintäministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Oikeuskanslerin virasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Pääesikunta
Rajavartiolaitos
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Suojelupoliisi
Suomen Erillisverkot Oy
Tasavallan presidentin kanslia TPK
Teknologiateollisuus ry
Tiedusteluvalvontavaltuutettu
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Traficom
Tulli
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Valtakunnan syyttäjän toimisto (VKST)
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Verohallinto
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hakala Johanna
Sisäministeriö

Hakala Johanna
Sisäministeriö